

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Obavezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

GODINA/YEAR X

SARAJEVO, 31.12.2024.

BROJ/NUMBER 1

OKOLIŠ

ENVIRONMENT

PRERADA I ODSTRANJIVANJE OTPADA

WASTE RECOVERY AND DISPOSAL

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje podatke o preradi i odstranjivanju otpada u Bosni i Hercegovini za referentnu 2023. godinu.

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina publishes data on recovery and disposal of waste in Bosnia and Herzegovina, reference year 2023.

Izveštajne jedinice su poslovni subjekti i dijelovi poslovnih subjekata koji su registrovani kao sakupljači otpada prema Klasifikaciji djelatnosti (KD BiH 2010) razvrstani u područje djelatnosti E – Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša.

Reporting units are business entities and parts of business entities that are registered as waste collectors which are classified by NACE Rev. 2. in the field of activity E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities.

Poslovni subjekti koji vrše preradu i odstranjivanje otpada, prikazuju količine otpada koje su u referentnom periodu preuzete od drugih s namjerom daljeg upravljanja otpadom.

Legal entities engaged in processing and removal of waste, show the amount of waste taken from others during the reference period with the intention of further waste management.

Imajući u vidu pokrivenost izvještajnih jedinica samo za oblast E – klasifikacije djelatnosti BiH, ukupna količina prerađenog i odstranjenog otpada iznosila je 656 248 tona u 2023. godini.

Taken into account coverage of reporting units for only above mentioned NACE Section E in 2022 the total quantity of recovered and disposed waste was 656 248 tonnes in 2023.

Od ukupne količine prikupljenog otpada 79,7% je prikupljeno sa područja Bosne i Hercegovine, uvoz iz drugih zemalja je iznosio 3,1%, a uskladištena količina je iznosila 17,2%.

Of the total amount 79,7% of collected waste was collected from the territory of Bosnia and Herzegovina, imports from other countries amounted to 3,1% and stored amount of waste reached 17,2%.

Po načinu upravljanja otpada 17,2% je bilo privremeno uskladišteno, 19,7% prerađeno, 0,4 odstranjeno i 62,6% predato drugom poslovnom subjektu na dalju preradu i zbrinjavanje.

By type of management of waste 17,2% was temporary stored, 19,7% processed, 0,4 disposed and 62,6% handed over to another business subject for further processing and disposal.

Direktive i zakoni EU, a prije svega Direktiva 94/62/EC o ambalaži i ambalažnom otpadu, postavljaju princip „produžene odgovornosti proizvođača“, da recikliraju i iskoriste ambalažni otpad koji nastaje na tržištu nakon konzumiranja njihovih proizvoda. Posmatrajući period 2014.-2023., trend pokazuje porast ukupne količine prikupljenog otpada, kao i količine predate drugome na upravljanje. Značajnije količine otpadnih materija su također uvezene i prerađene.

EU Directives and laws, primarily Directive 94/62 / EC on packaging and packaging waste, set the principle of "extended producer responsibility" to recycle and utilize packaging waste generated in the market after the consumption of their products. During the period of 2014-2023 an increase in total amount of waste collected, as well as the amount given to others for disposal. Significant amount of waste materials is also imported and recovered.

Tabela 1. IZVORI PRERAĐENOG I ODSTRANJENOG OTPADA, tona

Table 1. Sources of recovered and disposed waste, tons.

	UKUPNO <i>TOTAL</i>	S područja BiH <i>From BiH territory</i>	Uvezeno u BiH <i>Imported to BiH</i>	Privremeno skladišteno <i>Temporary stored</i>
2014.	535 016	474 144	5 774	54 951
2015.	528 006	438 598	17 989	71 415
2016.	578 252	501 712	31 602*	65 551
2017.	600 777	542 685	37 421*	55 441
2018.	689 730	583 293	45 568	60 847
2019.	638 423	525 249	29 763	83 411
2020.	613 597	502 628	9 415	101 554
2021.	807 855	686 610	19 550	102 101
2022.	790 567	681 655	16 070	92 840
2023.	656 248	522 908	20 670	112 670

*Korigovan podatak

*Data corrected

Tabela 2. NAČIN UPRAVLJANJA OTPADOM, tona

Table 2. Waste management types, tones.

	UKUPNO <i>TOTAL</i>	Privremeno skladišteno – stanje na dan 31.12. <i>Temporary stored as of 31.12.</i>	Prerađene količine otpada - R postupak <i>Recovered waste – R operations</i>	Odstranjene količine otpada - D postupak <i>Disposed waste – D operations</i>	Količine otpada predate drugima na upravljanje <i>Quantities of waste given to others for management</i>
2014.	535.016	57 840	246 813	840	229 523
2015.	528.006	65 331	227 047	301	235 326
2016.	578 252	56 122	252 373	751	269 006
2017.	600 777	40 580	269 948	259	289 990
2018.	689 730	57 480	277 055	726	354 469
2019.	638 423	77 304	294 050	718	266 351
2020.	613 597	78 659	225 993	1 172	307 772
2021.	807 855	86 003	176 241	2 947	542 664
2022.	790 567	103 953	155 858	5 521	525 228
2023.	656 248	112 855	129 634	2 849	410 910

Grafikon 1. NAČIN UPRAVLJANJA OTPADOM, '000 tona

Graph 1. Waste management types, '000 tones.

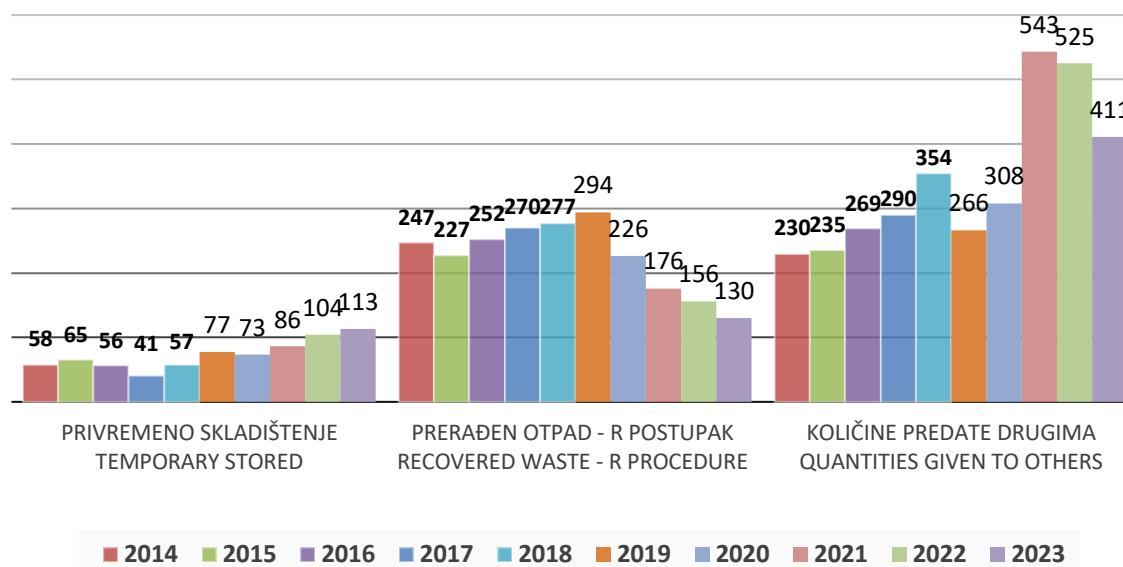

Tabela 3. KOLIČINE PRERAĐENOG I ODSTRANJENOG OTPADA, BiH, tona

Table 3. Amount of processed and disposed waste, BiH, tones.

Vrste postupaka za povrat komponenti <i>Types of recovery operations</i>	Vrste postupaka zbrinjavanja <i>Methods of disposal operations</i>
Postupci "R" <i>"R" operations</i>	Postupci "D" <i>"D" operations</i>
129 634	2 849

Tabela 4. POSTUPCI POVRATA KOMPONENTI U SKLADU S ANEKSOM II REGULATIVE O STATISTICI OTPADA

Table 4. Recovery of components procedures in accordance with Annex II of regulation on waste statistics

Lista postupaka i metoda ponovnog iskorištavanja otpada (R lista)	
R1	Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobijanja energije
R2	Obnavljanje/regeneracija otpadnog rastvarača
R3	Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao rastvarač (uključujući kompostiranje i druge procese biološke transformacije)
R4	Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala
R5	Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala
R6	Regeneracija otpadnih kiselina ili lužina
R7	Prerada otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja
R8	Prerada otpadnih sastojaka iz katalizatora
R9	Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne upotrebe otpadnih ulja
R10	Tretiranje tla otpadom u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja
R11	Prerada otpada nastalog bilo kojim postupkom R1 do R10
R12	Razmjena otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka prerada R 1 do R 11
R13	Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka prerada R 1 do R 12 (osim privremenog skladištenja otpada na lokaciji na kojoj je nastao, prije skupljanja).

Tabela 5. POSTUPCI ODSTRANJIVANJA U SKLADU S ANEKSOM II REGULATIVE O STATISTICI OTPADA

Table 5. Disposal procedures in accordance with Annex II of regulation on waste statistics

Lista postupaka i metoda odlaganja (D lista)	
D1	Odlaganje otpada u ili na tlo (npr. odlagalište itd.)
D2	Obrada otpada na ili u tlu (npr. biološka razgradnja tekućeg ili muljevito otpada u tlu itd.),
D3	Duboko utiskivanje otpada (npr. utiskivanje otpada pumpama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.),
D4	Odlaganje otpada u površinske bazene (npr. odlaganje tekućeg ili muljevito otpada u jame, bazene, lagune itd.),
D5	Odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolovane jedna od druge i od okoliša itd.),
D6	Ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/okeane,
D7	Ispuštanje otpada u mora/okeane uključujući i ukapanje u morsko dno
D8	Biološka obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom D 1 – D 12
D9	Fizikalno-hemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom D 1 – D 12 (npr. isparavanje, sušenje, kalciniranje itd.),
D10	Spaljivanje otpada na kopnu
D11	Spaljivanje otpada na moru
D12	Trajno skladištenje otpada (npr. smještanje spremnika u rudnike itd.)
D13	Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka D 1 – D 12,
D14	Ponovno pakovanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka D 1 – D 13
D15	Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja D 1 – D 14 (osim privremenog skladištenja otpada na lokaciji na kojoj je nastao, prije skupljanja).

METODOLOGIJA

Podaci o otpadu prikupljeni su Godišnjim izvještajem o preradi i odstranjivanju otpada u Bosni i Hercegovini za referentnu 2023. godinu.

Izvještajne jedinice su poslovni subjekti i dijelovi poslovnih subjekata iz Registra poslovnih subjekata koji su prema Klasifikaciji djelatnosti (KD BiH 2010) razvrstani u područje djelatnosti E – Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnostima sanacije okoliša. Oblast je 38 - Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; reciklaža materijala.

Izvještaj se zasniva na evidenciji i dokumentaciji, a tamo gdje nije moguće, na procjeni.

Regulativa 2150/2002/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. novembra 2002. godine obavezuje izvještavanje Evropskog statističkog ureda (EUROSTAT) o statističkim podacima o otpadu, kao i korištenje zajedničkih definicija i klasifikacija.

Statistički podaci o obradi otpada raščlanjuju se u sljedećih pet kategorija obrade:

1. povrat energije (R1)
2. spaljivanje otpada (D10)
3. povrat otpada (osim povrata energije) (R2 do R11)
 - 3a: reciklaža
 - 3b: nasipavanje
4. odlaganje otpada na odlagalište (D1, D5, D12)
5. ostali oblici zbrinjavanja (D2, D3, D4, D6, D7).

Postupke povrata i zbrinjavanja (navedeni pod šiframa R i D) treba shvatati i primjenjivati dosljedno kako bi dobiveni podaci bili uporedivi.

Osnovna načela za razlikovanje između postupaka prerade i postupaka zbrinjavanja su:

- Odluka o tome da li obrada otpada predstavlja postupak prerade ovisi o glavnom cilju postupka.
- Glavni cilj postupka prerade mora biti da otpad bude koristan, jer zamjenjuje druge materijale.

METHODOLOGY

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina for the first time publishes data on processing and removal of waste in Bosnia and Herzegovina for reference year 2022.

Reporting units are companies or parts of companies with 10 and more employees which are classified by NACE Rev. 2. in the field of activity E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities. Section is 38 - Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery.

Report is based on records and documentation, and where that is not possible on estimation.

Regulation 2150/2002/EC of the European Parliament and the Council of 25 November 2002 requires reporting to the European Statistical Office (EUROSTAT) about the statistical data on waste, as well as the use of common definitions and classifications.

Statistics on waste treatment are broken down into the following five treatment categories:

- 1. energy recovery (R1)*
- 2. waste incineration (D10)*
- 3. recovery (other than energy recovery) (R2 to R11)*
 - 3a: recycling*
 - 3b: backfilling*
- 4. landfilling (D1, D5, D12)*
- 5. other forms of disposal (D2, D3, D4, D6, D7).*

Recovery and disposal operations (hereinafter referred to as R and D codes) must be understood and applied in a consistent way so that the data produced are comparable.

Following are the basic principles for distinguishing between recovery and disposal operations:

- The decision as to whether the treatment of waste constitutes a recovery operation depends on the principal objective of the operation.*
- The principal objective of a recovery operation must be that the waste serves a useful purpose BY replacing other materials.*

DEFINICIJE

Otpad: svaka tvar ili predmet određen kategorijama otpada propisanim provedbenim propisom Zakona o upravljanju otpadom FBiH (Sl. novine FBiH 33/03), i Zakona o upravljanju otpadom RS (Sl. Gl. 53/02) koje posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti.

Tretman: fizički, termalni, hemijski ili biološki procesi, uključujući sortiranje, koji mijenjaju karakteristike otpada u cilju smanjivanja količine ili opasnih osobina, olakšavaju rukovanje ili povećavaju povrat komponenti otpada.

Povrat komponenti: povrat materijala i energije iz iskorištenih proizvoda ili otpada u privredni sistem primjenom određenog tehnološkog postupka ili spaljivanjem.

Skladištenje: odlaganje otpada od strane proizvođača unutar postrojenja i pogona, a najviše 3 godine, na način koji isključuje opasnost po okoliš i ljudsko zdravlje.

Deponija: znači mjesto odlaganja otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine zemljišta.

Odstranjivanje otpada: svaki postupak tretmana ili odlaganja otpada u skladu sa odredbama Zakona.

Obrada: svaki postupak prerade ili odstranjivanja otpadne opreme u skladu o Zakonu o upravljanju otpadom, nakon što je otpadna oprema predata u postrojenje za obradu zbog sprječavanja zagađenja.

Reciklaža: ponovno korištenje otpadnih materijala u proizvodnji za prvobitnu svrhu ili za druge namjene, osim energetske prerade.

Skladište: objekat ili prostor u objektu koji koristi proizvođač ili uvoznik ili u njihovo ime i za njihov račun drugo lice, uređen za preuzimanje otpadne opreme i za privremeno skladištenje prije predaje u postrojenje za obradu.

Operater sistema: pravno lice, na koje su proizvođači ili uvoznici prenijeli obavezu upravljanja i zbrinjavanja otpadom.

Sopstvena prerada: prerada (recikliraje, spaljivanje u energetske svrhe, kompostiranje...) otpada kojeg je firma sama generisala i sami preradili na lokaciji vašeg preduzeća.

Proizvodni otpad: otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, a po sastavu i svojstvima razlikuje se od komunalnog otpada. Proizvodnim otpadom ne smatraju se ostaci iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.

Proizvođač otpada: svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad (izvorni proizvođač) i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom, mijenja sastav ili osobine otpada.

DEFINITIONS

Waste: any substance or item determined by certain waste categories prescribed by the Law on Waste (O.G. FBiH No. 33/03) and the Law on Waste RS (O.G. RS, No. 53/02), discarded, or intended to be discarded by the holder.

Treatment: physical, thermal, chemical or biological processes, including sorting, that change the characteristics of waste in order to minimize the amount of or dangerous properties, facilitate handling or increase the recovery of waste components.

Components Recovery: material and energy recovery of used products or waste in the economic system by applying certain technological process or burning.

Storage: storing the waste by its producers within the facilities and its operation for a maximum of three years, in a way which excludes the threat to the environment and human health.

Landfill: location of waste disposal for the purpose of final disposal on the surface or below the surface of the land.

Waste disposal: any treatment process or disposal of waste in accordance with the Law.

Processing: any process of transformation or removal of waste equipment under the Law on Waste Management, after the waste equipment was handed over to the treatment facility to prevent pollution.

Recycling: reuse of waste materials in the production for the original purpose or for other purposes, except energy processing.

Storage: a building or part of the building used by the manufacturer or importer, or in their name or on their behalf by another person, governed for waste equipment download and for temporary storage before handing in treatment facility.

System operator: legal entity on which the distributors or importers transferred the duty for waste management and disposal.

Self-processing: processing (recycle, incineration for energy purposes, composting ...) waste that you generate yourself and on the location of your company.

Production waste: waste generated in the production process in industry, crafts and other processes, and its composition and properties differ from municipal wastes. Residues from the manufacturing process that are used in the production process of the same manufacturer are not considered production waste.

Waste producer: any person whose activity generates waste (original producer) and / or which by the previous treatment, mixing or other treatment, changes the composition or characteristics of waste.

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 | Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica/Web site: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe/Responsible persons:

Ševala Korajčević, šefica odsjeka za okoliš, energiju i regionalne statistike
Sevala Korajcevic,, Head of Department for Environment, Energy and Regional Statistics

Vesna Čužić, direktorica
Vesna Čužić, Director

Saopćenje priredili: Alma Džananović
Prepared by: Alma Džananovic

 Razmislite o očuvanju okoliša prije štampanja dokumenta.
Please consider the environment before printing this document.